

heligst at forelægge saa godt som hele Undervisningen til om Vinteren og saa have liden eller ingen Skolegang om Sommeren. Jeg kan nok være enig med ham i, at der saa kan gøres meget store Fremstrid om Vinteren, men jeg har gjort den Erfaring, at det er mindst lige saa forbavsende, hvad der kan glemmes om Sommeren. Jeg er ikke i Tvivl om, at en jævn og regelmæssig stadig Skolegang Aaret rundt er det, man i sin Helhed kommer videst med. Det er jo dog ogsaa den Vej, som gaas i alle andre Skoler, hvor man har en fyldigere Undervisning, end man har i Almuestolen. Nu ved jeg meget vel, at der i Bemærkningerne til denne Paragraf staar, at det er den højtærede Kultusministers Mening, at det netop skal være en fast Regel, at der ikke skal oprettes ny Skoledistrikter, men derimod ny Klasser, og jeg tvivler intet Øjeblik om, at den højtærede Minister, saa vidt han formaar, vil forsøge at fastholde denne Regel. Men for saa vidt som det nu lykkes at saa dette Lovforslag gennemført til Lov, kan man jo nok gaa ud fra, at Loven maatte i mange Aar vil overleve den højtærede Kultusminister baade som Minister og som Menneſte, og da jo ingen ved, hvem der bliver hans Eftermand, og hvorledes disse eventuelle Ministers Syn paa Skolesagen i det hele vil blive, vilde jeg foretrække, at selve Loven indeholdt nogenlunde faste Regler, som man kunde have at rette sig efter. Det er slet ikke min Mening, at der skal gaas radikalt til Værks over for dette. Jeg mener paa ingen Maade, at disse Skoler, som allerede bestaa, disse Smaaskoler med een Lærer, skulde nedlægges, eller at det skulde forbydes at oprette lignende Skoler. Nej, jeg forlanger kun, at i Stedet for at man i det foreliggende Forslag ligesom støtter denne Bestræbelse efter at oprette disse Smaaskoler, idet der jo i § 13 er stillet i Udſigt, at man under visse Forhold kan saa Lov til at lomme en Gnelærer som Andenlærer, skulde der være en Spore til at komme henimod den Ordning, jeg her har paapeget. Denne Spore tænker jeg mig i Form af, at det blev fastsat, at, naar en vis nærmere bestemt Del af Børnene baade i de nuværende Smaaskoler og i de paatænkte ny Skoler, ikke fit over en Fjerdingvej at gaa til Hovedskolen, skulde dennes Lærer lønnes efter Reglerne for Gnelærere. Naar det rigtig kom til at gaa op baade for Sogneraadene og for Kommunerne's Beboere i det hele taget — de have jo som Regel et skarpt Dje for økonomiske Besparelser — at man baade kunde spare Penge ved at oprette et Andenlærerembede eller et Lærerindeembede og saa til-

lige saa en bedre Skoleordning, føler jeg mig fuldt forvisset om, at Kommunerne lidt efter lidt vilde komme til at bevæge sig henimod den Ordning at saa flere Lærere træder samlede ved større Skoler. — Med Hensyn til Undervisningsfagene skal jeg udtale mig ganske kort. Der er jo talt adskilligt baade for og imod forskellige Fag. Jeg betragter ogsaa, som det fra anden Side er gjort gældende, Dansk som et Hovedfag i Skolen. Med Hensyn til Religionsundervisningen vil jeg sige, at ogsaa dette Fag betragter jeg som et Hovedfag i Skolen. Om Undervisningen bør foregaa efter Lærebogen eller efter Bibelhistorien, tør jeg ikke afgøre, det kan man for min Skyld gøre, som man vil. Jeg mener for øvrigt, at Lærebogsundervisningen aldeles ikke behøver at være saa dødbringende, som den er fremstillet her i Salen. Der kan godt drives en baade livlig og god Religionsundervisning efter Lærebogen. Det beror paa Personen, paa Læreren eller Læreren, som skal lede Undervisningen, og jeg vil sige til, at der kan føres en lige saa forbrøvlet og daarlig Religionsundervisning efter en Bibelhistorie som efter en Lærebog. Det beror ogsaa paa dem, der skulle lede Undervisningen. Med Hensyn til Naturfag vil jeg sige, at det er Fag, som det er en Fornøjelse at have at gøre med, og jeg tror, at Børnene — den Erfaring har jeg da gjort — baade glæde sig derover og have godt Udbytte deraf. Jeg skal her pege paa en Vej, som jeg selv personlig har forsøgt at gaa: Man kan gøre ikke saa lidt i den Retning i Indenablæsningsstimerne, naar man har Lærebøger, som ere afpassede dertil. — De nærmest følgende Paragraffer har jeg intet særligt at bemærke imod. Men saa kommer jeg til denne ulykkelige § 7, som saa godt som alle de foregaaende Talere have været i Færd med. Jeg kunde fra en Side betragtet meget godt lade være med at tale om den Paragraf, naar det ikke var, fordi min Tavshed maatte kunde blive udtydet paa en forkert Maade. Jeg vil da sige, at fra Lærernes Side er der med god Føje klaget over, at den nuværende Kaldsmaade og Lønningssmaade ikke staa i passende Forhold til hinanden. Efter Skoleloven af 1814 var det jo Meningen, at en Lærer efterhaanden ved Forslyttelse fra et Embede til et andet skulde kunne naa frem til en anstændig Løn. Saa blev dette forandret ved Loven af 8de Marts 1856, og Forholdet har nu været det — det kan ikke nægtes — at de unge Lærere meget ofte ere blevne foretrukne for de ældre, faaledes, at en ældre, virkelig dygtig Lærer har kunnet komme til at blive sidende i et lille